

Lof uit Londen voor gastconservator

Kunsthistoricus Peter Hecht trekt aandacht met fantasierijke opstelling in Boijmans Van Beuningen

Bert Koopman
Utrecht

De Utrechtse hoogleraar kunstgeschiedenis Peter Hecht (60) scoort internationaal met 'De collectie verrijkt'. Zijn opstelling van de vaste collectie van museum Boijmans Van Beuningen in Rotterdam, aangevuld met twintig bruiklenen, wordt besproken in het februarinummer van The Burlington Magazine. De bespreking in het belangrijkste kunsthistorische tijdschrift op het vlak van oudere kunst is van de hand van Nicholas Penny, directeur van de National Gallery in Londen. Volgens adjunct-hoofdredacteur Richard Shone is Penny 'heel enthousiast' over Hechts inspanningen.

Als gastconservator en fellow van de Vereniging Rembrandt bewijst Hecht dat vaste museale collecties met een combinatie van historisch besef en creativiteit opnieuw tot leven kunnen worden gewekt. 'Gedroomde aanwinsten', noemt Hecht de zwerfkeien waarmee hij de hiaten in de collectie van Boijmans wist op te vullen. Onder meer een Goya uit het Rijksmuseum. 'Gasten die je nooit meer zou willen laten gaan.' Ook in Nederland trok de expositie, te zien tot 2013, de aandacht. De begeleidende teksten inclusief. Directeur Jop Ubbens van Christie's liep nog college bij Hecht. 'Wat kan die man formuleren.'

'Wat mij drijft als kunsthistoricus is hetzelfde enthousiasme als toen ik dat vak ging studeren', vertelt Hecht. 'De liefde tot de kunst staat daarbij centraal. De verwondering over de verscheidenheid van al die fantastische dingen die mensen maken en hebben gemaakt en daarbij steeds de vraag waarom juist toen, juist daar, juist zo.' Ook latere lotgevallen van een kunstwerk interesseren hem.

Een voorbeeld. 'De Duitse realist Lovis Corinth schilderde in

1925 in Berlijn een portret van de hoogbejaarde schrijver Georg Brandes. De oude man verwaait bijna onder de handen van Corinth. Het is een laat werk van de schilder die zichzelf na een beroerte weer leerde schilderen. De nazi's maakten zijn late, expressieve schilderijen belachelijk. Maar Corinth was als kunstenaar juist sterk uit zijn fysieke beproevingen te voorschijn gekomen.'

Hecht: 'Het geheel in grijsen en zwarten gehouden *Portret van Brandes* was ooit in bezit van de Nationalgalerie in Berlijn, maar werd in de tijd van Hitler daaruit verkocht als ontaarde kunst. Het belandde in het Koninklijk Museum in Antwerpen, dat het nu aan Boijmans heeft uitgeleend. Daar is het een fantastische buurman voor Kokoschka's *Mandril*, van terzijde in de gaten gehouden door Max Beckmann's *Portret van de familie Lutjens*.' Volgens Hecht zou zo'n schilderij van Corinth een schitterende aanwinst zijn voor het Nederlands kunstbezit. 'Ondanks de belangstelling voor Duitse neo-expressionisten, zoals Baselitz, is de late Corinth hier zo goed als onopgemerkt gebleven.'

Met zijn opstelling 'De collectie verrijkt' ontwikkelde Hecht en passant een aantrekkelijk model voor Nederlandse kunstmusea die hun vaste collectie, aangevuld met

enkele bruiklenen, op suggestieve wijze willen presenteren. Hecht: 'De functie van het museum als instituut voor beheer en behoud is steeds meer onder druk komen te staan en daarmee een visie op het leiden van een museum die getuigt van historisch besef en continuïteit.'

Dan beheer en behoud: mogen musea stukken uit de collectie verkopen omdat ze hun begroting niet op orde hebben? Hecht vindt van niet. Hij pleit voor een meldingsplicht voor museumdirecteuren die objecten willen afstoten. En omdat niet elk museum een raad van toezicht heeft of een vergelijkbare toezienende instantie, zouden de musea volgens hem landelijk aan zo'n verplichting moeten worden gehouden — door een nationale instantie die boven de partijen staat.

Volgens Hecht ontbreekt het daar nu aan. 'Ik geloof niet dat je Nederlandse museumdirecteuren moet vertellen hoe ze moeten verzamelen, maar wel dat er duidelijke regels moeten zijn als ze iets weg willen doen.' Hij zegt dat de regels in de VS veel strenger zijn. 'De trustees van Amerikaanse musea kunnen een directeur heel aardig bij de les houden.'

Ontzamelen is volgens hem alleen een optie als het heel zorgvuldig wordt gedaan en de opbrengst aan de collectie ten goede komt. 'Wat niet kan, en ook internationaal als onfatsoenlijk wordt beschouwd, is iets verkopen omdat je problemen met de exploitatie hebt.' Hecht bepleit naast een meldingsplicht een moratorium. In deze periode kan een museumdirecteur dan kijken of er een andere instelling geïnteresseerd is in het object dat hij wil afstoten — om niet, zou je denken, want het is al openbaar kunstbezit. 'Als niemand het wil hebben, en ook een college van onafhankelijke experts concludeert dat het object niet begerenswaardig is, dan kan het weg.'

In de schijnwerpers De collectie verrijkt

De Nederlandse hoogleraar kunstgeschiedenis Peter Hecht trekt met zijn opmerkelijke opstelling van de vaste collectie van museum **Boijmans Van Beuningen** de aandacht van het gezaghebbende Britse vakblad **The Burlington Magazine**. Het februarinummer is gewijd aan Nederlandse, Vlaamse en Duitse schilderkunst.

Peter Hecht bij een portret van de schrijver Brandes geschilderd door Corinth.

Foto: Michel de Groot

